

Puolangan kunta/kunnanhallitus
kunta@puolanka.fi
Maaherrankatu 7
89200 PUOLANKA

PIENI-PALJAKAN TUULIVOIMAPUISTON OYK:N JA KOTILAN OYK:N MUUTOKSEN LUONNOS; PUOLANKA

Puolangan kunnanhallitus pyytää terveydensuojeluviranomaisena toimivalta Kainuun ympäristöterveyspalveluilta lausuntoa Pieni-Paljakan tuulivoimapuiston osayleiskaavan ja Kotilan osayleiskaavan muutoksen luonnoksesta.

Kaava laaditaan 77 a §:n tarkoittamana oikeusvaikutteisena osayleiskaavana, jota voidaan käyttää yleiskaavan mukaisten tuulivoimaloiden rakennusluvan myöntämisen perusteena tuulivoimaloiden alueilla (tv-alue).

Osayleiskaavoituksessa hyödynnetään YVA-menettelyssä laadittuja selvityksiä ja arvioinnin tuloksia. Kaavassa määritellään mm. voimaloille sallittavat sijoituspaikat, enimmäismäärät ja -korkeudet. Kaavassa voidaan myös antaa määräyksiä haitallisten vaikutusten lieventämiseksi. Pieni-Paljakan tuulivoimapuiston kaavat laaditaan erillisinä Puolangan ja Ristijärven kunnille kuitenkin siten, että kaavojen kaavaluonnosaineistot ovat yhtenäiset.

Hankkeen tavoitteena on selvittää mahdollisuutta rakentaa yhteensä 9 tuulivoimalaa Puolangan ja Ristijärven rajalla molempien kuntien alueilla sijaitsevalle Pieni-Paljakan alueelle Prokon Wind Energy Finland Oy:n aloitteesta. Tuulivoimaloista kolme sijaitseisi Puolangan kunnan ja kuusi Ristijärven kunnan alueella. Tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä ja yksikköteho on arviolta 6-10 MW, jolloin koko tuulivoimapuiston kokonaisteho noin 54-90 MW. Tuulivoimapuisto on alustavasti suunniteltu liitettäväksi ensisijaisesti Kajaven sähkösiirtoverkkoon alueen länsipuolella (SVE1). Toissijainen vaihtoehto on liittää Fingridin sähkösiirtoverkkoon alueen eteläpuolella (SVE2), joka aiheuttaisi uuden, noin 6 kilometrin mittaisen 110 kV johdon tai kaapelin rakentamisen

Osoite

Sotkamon kunta
Kainuun ympäristöterveyspalvelut
Tehdaskatu 11
87100 Kajaani

Puhelin

(08) 615 5811/
vaihe
Y-tunnus 0189766-5

E-mail

kirjaamo@sotkamo.fi
ymparistoterveys@sotkamo.fi
etunimi.sukunimi@sotkamo.fi

Internet

www.sotkamo.fi

Suunnittelualue sijaitsee Puolangan, Ristijärven ja Hyrynsalmen kuntien rajalla Puolangan Kotilan kylän kaakkoispuolella Pieni-Paljakan alueella. Suunnittelualue sijoittuu oikeusvaikutteisen Kotilan osayleiskaavan alueelle, joka aiheuttaa kyseisen osayleiskaavan muutoksen tarpeen tuulivoimapuiston alueelle. Puolangan puolella suunnittelualueen pinta-ala on noin 361 hehtaaria, joka on yksityisessä omistuksessa pääasiassa metsätalouskäytössä olevaa aluetta.

Osayleiskaavassa osoitetaan tuulivoimaloiden alueet ja ohjeelliset sijainnit kolmelle tuulivoimalalle sekä kulkuyhteydet ja sähkönsiirtoreitti. Sähköasema tulee sijoittumaan Ristijärven kunnan alueelle. Kaava-alue on pääosin maa- ja metsätalousvaltaista aluetta (M-1). Lisäksi osayleiskaavassa osoitetaan kaksi luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeää aluetta (luo-3), käyttövedenottoa (EW), ulkoilureitti sekä moottorikelkkailureitti.

Suunnittelualueella ei sijaitse pohjavesialueita. Lähimmät vedenhankintaa varten tärkeät pohjavesialueet sijaitsevat noin viiden kilometrin etäisyydellä luoteessa (Latvajärven kankaat ja Rakennuskangas). Maastokartassa on alueelle merkitty lähteitä. Ristijärven puolella suunnittelualueen eteläosassa sijaitsee osana Ristijärven vesijohtoverkostoa Uvan vesiosuuskunnan vedenotto.

Maaseutumaista pienkyläasutusta on Puolangan Latvan ja Paljakan matkailukeskuksen alueella, noin 2,5-5 kilometriä luoteeseen suunnittelualueesta sekä suunnittelualueesta etelään noin kolmen kilometrin päässä Ristijärven Uvan alueella.

Suunnittelualueella ei sijaitse asuin- tai lomarakennuksia. Puolangan Kotilan, Latvan ja Paljakan alueella asuinrakennusten keskittymät sijaitsevat noin 2 kilometrin päässä suunnittelualueesta. Yksittäisiä asuinrakennuksia sijaitsee myös Puolangan ja Ristijärven kuntien alueella lähimmillään Puolangan Nurmiahossa noin 600 metrin päässä suunnittelualueesta ja lähimmillään osayleiskaavan mukaisen tuulivoimahankkeen tuulivoimaloista noin 1,7 kilometrin päässä Puolangan Nurmiahon alueella. Lomarakennukset sijoittuvat lähimmillään noin 1,9 kilometrin päähän Puolangan Löytölän alueelle.

Suunnittelualueen virkistyskäyttö painottuu metsästykseseen, marjastukseen, sienestykseen ja muuhun luonnossa liikkumiseen.

Lähistöllä eri vaiheissa vireillä olevia muita tuulivoimahankkeita ovat Hieta-vaara, Varsavaara, Lumivaara sekä hieman kauempana Hukkalansalo, Koira-kangas ja Hirvivaara-Murtiovaara.

Osoite

Sotkamon kunta
Kainuun ympäristöterveyspalvelut
Tehdaskatu 11
87100 Kajaani

Puhelin

(08) 615 5811/
vaihe
Y-tunnus 0189766-5

E-mail

kirjaamo@sotkamo.fi
ymparistoterveys@sotkamo.fi
etunimi.sukunimi@sotkamo.fi

Internet

www.sotkamo.fi

Terveydensuojeluviranomaisena toimiva Kainuun ympäristöterveyspalvelut toteaa Pieni-Paljakan tuulivoimahankkeen osayleiskaavan luonnoksesta seuraavaa:

Kaavoituksessa ja tuulivoima-alueita suunnitellessa tulee tarkastella huolellisesti ihmisten elinympäristöön sekä terveyteen ja viihtyvyyteen kohdistuvia vaikutuksia. Vaikutukset voidaan kokea paikallisesti merkittävinä ja asukkaiden huolta lisäävinä.

Puolangan osayleiskaava perustuu YVA-menettelyn vaihtoehtoon VE1, sillä YVA-ohjelmavaiheen jälkeen on hanketoimija luopunut vaihtoehdosta VE3, jossa ainoastaan Puolangan kunnan alueelle olisi rakennettu kolme tuulivoimalaa.

Kaavaselostukseen on koottu hankkeen vaikutuksia riittävästi ja esitetty tehdyt selvitykset asianmukaisesti. Terveydensuojeluviranomaisen näkökulmasta katsottuna tärkeät ihmisiin kohdistuvat kokonaisvaikutukset on myös tuotu esille. Hankkeen edetessä ja suunnitelmien tarkentuessa tulee ihmisiin kohdistuvia vaikutuksia peilata jo tehtyihin arviointeihin ja sitä kautta edelleen pyrkiä vähentämään kyseisiä vaikutuksia. Arviointityön edetessä on suunnitelmassa voitava poistaa ne voimat, jotka vaikutustarkastelun perusteella eivät ole toivottavia.

Tuulivoimaloiden melu- ja välkevaikutukset tulee ottaa jatkosuunnittelussa edelleen huomioon, varsinkin mikäli tuulivoimaloiden koko (teho, korkeus ym.) tulee muuttumaan aiemmin selvitetystä. Mikäli tuulivoimalatyypin, tuulivoimaloiden teho ja korkeus sekä sijainnit muuttuvat osayleiskaavan valmisteluvaiheen mallinnuksessa käytetyistä, tulee mallinnukset tehdä uudelleen.

Tuulivoimaloihin liittyvät vaikutukset koetaan asukkaiden toimesta aina merkittäviksi, vaikka haitallisia vaikutuksia pyritään hallitsemaan ja lieventämään. Yleisesti ottaen vaikutuksia arvioitaessa on huomioitava, että terveysvaikutuksia voi syntyä, vaikka mittaukselliset ja mallinnukset osoittavat ohje- tai raja-arvojen vähäisen alittumisen. Vaikutukset koetaan merkittävinä varsinkin, mikäli asutus jää usean tuulivoimapuiston väliin. Tämän vuoksi yhteisvaikutukset muiden tuulivoimahankkeiden kanssa on tarkasteltava huolellisesti.

Vaikutusten arvioinnissa on otettava paikalliset olosuhteet huomioon (maaston muodot, vesistöjen läheisyydet, vallitsevat tuulensuunnat), jotka vaikuttavat mahdollisten haittojen leviämiseen.

Terveydensuojeluviranomaisen mielestä haitallisten vaikutusten lieventämiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota ja siten suunnitella voimalapaikat huolellisesti. Koska tuulivoimaloiden melun leviämisen estäminen laitoksen

Osoite

Sotkamon kunta
Kainuun ympäristöterveyspalvelut
Tehdaskatu 11
87100 Kajaani

Puhelin

(08) 615 5811/
vaihe
Y-tunnus 0189766-5

E-mail

kirjaamo@sotkamo.fi
ymparistoterveys@sotkamo.fi
etunimi.sukunimi@sotkamo.fi

Internet

www.sotkamo.fi

sijoittamisen jälkeen on käytännössä mahdotonta muutoin kuin toimintaa rajoittamalla, tulee niiden suunnittelussa ja sijoittamisessa kiinnittää erityistä huomiota niiden sijoittamiseen riittävän etäälle asutuksesta, joka on vaikuttavin hallintakeino.

Kaavamääräyksissä on otettu huomioon melun osalta ohje- ja raja-arvot sekä toimenpiderajat. Myös lähteiden ja vedenottamoiden osalta on annettu määräykset. Näiden osalta ei terveydensuojeluviranomaisella ole lisättävää.

Hankealueella sijaitseva käyttövedenottoaika tulee merkitä kaavaan ja ottaa huomioon jatkosuunnittelussa. Sen käyttöä ja vedenlaatua ei saa vaarantaa.

Maa-ainesten ottopaikkojen osalta selostus on edelleen puutteellinen. Myöskään yhteisvaikutuksia ei ole arvioitu, mikäli samoja hankealueiden ulkopuolisia maa-ainesten ottopaikkoja käytetään useammassa hankkeessa.

Kaavamääräyksiin tulee lisätä tuulivoimalan purkamiseen liittyvä purkamisluvan tarve.

Vahvistetussa maakuntakaavassa ja tuulivoimamaakuntakaavan luonnoksessa Pieni-Paljakkaa ei ole osoitettu maakuntakaavan tuulivoimaloille soveltuvaksi alueeksi (tv). Vaikka tuulivoimaloiden lukumäärä (9) kokonaisuutena ei edellytä merkintää maakuntakaavassa, hankkeen vaikutukset voivat olla jopa voimakkaammat, kuin voimaloiden lukumäärältään suurempi, mutta teholtaan ja kokonaiskorkeudeltaan matalampi tuulivoimahanke. Tästä johtuen ei Pieni-Paljakan tuulivoimahankeen vaikutuksia tule väheksyä.

Muutoin ei terveydensuojeluviranomaisella ole huomautettavaa Pieni-Paljakan tuulivoimaosayleiskaavan luonnokseen.

Kainuun ympäristöterveyspalvelut
Terveysvalvonta

Päivi Nykänen
ympäristöterveysjohtaja

Päivi Parikka
terveystarkastaja

Osoite

Sotkamon kunta
Kainuun ympäristöterveyspalvelut
Tehdaskatu 11
87100 Kajaani

Puhelin

(08) 615 5811/
vaihe
Y-tunnus 0189766-5

E-mail

kirjaamo@sotkamo.fi
ymparistoterveys@sotkamo.fi
etunimi.sukunimi@sotkamo.fi

Internet

www.sotkamo.fi